

5007

SHALEM INSTITUTE LTD.
PSYCHOTHERAPY, DIAGNOSIS
COUNSELING & SUPERVISION

מכון שלם בע"מ
פסיכותרפיה, אבחון
יעוץ והדרכה

לפגוד

עו"ד שמאל מלכה פקס: 9343560

עו"ד דנית אסף יהודאי פקס: 6932071

חגית קלייזן – עו"ס לסדרי דין פקס: 6258640

תאריך: 13.4.15

הגדרון: דיון והמלצות בחוות דעת בתמ"ש

שלום רב

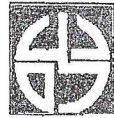
בהמשך לפגישתנו אני מעביר אליכם את עיקרי ההמלצות בחוות הדעת. חוות הדעת המלאה תועבר בימים הקרובים

דיון והמלצות

מדובר בהורים לשתי בנות קטנות אשר אינם מצליחים לאפשר לבנותיהם את המשכיות הקשר התקין עם כל אזור מן ההורים. מן הנתונים שבידנו ומן הממצאים האבחוניים ניתן לומר כי שני ההורים חולקים באחריות לכשל זה, אשר בנינו משלמות שתי הבנות מחיר.

בטענות ההדדיות של ההורים ניתן למצוא טיעונים שלא ניתן לשלול על הסף. לאב טענות כי האם בהתנהלותה מול אביגיל גורמת לניכור הורי של הבת כלפיו ולהתרחקות הבנות ממנו, וכן טענות כלפי ההתנהלות במרכז הקשר. האם טוענת כי התנהגותו האלימה של האב כלפיה בנוכחות הילדה וכן כי האופן בו מתנהל האב-מול אביגיל בניסיונותיו להרגיעה וכן במצבים אחרים הנה התנהגות המחמירה את תגובותיה ומסכנת את הבת. אלו רק מקצת הטענות אשר פירוט הצדדים באזנו. בחודשים האחרונים הולך המצב ומחריף ונראה כי ההורים אינם מצליחים לנהל כיום כל דיאלוג ביניהם.

ניתן לומר כי התנהלות ההורים הנה פועל יוצא בעיקר של קשיים על רקע אישיותי והתנהלותי של כל אחד מהם. מהתרחשותנו מהאם עולה מדובר באם מסורה שמשקיעה מאמצים רבים וכנים בניסיון להטיב עם בנותיה כמיטב הבנתה. עם זאת התרשמנו כי לאם קושי להכיל מורכבות ויכולת מוגבלת מאוד להתמודד עם מצבים שדורשים גמישות, מה שמביא אותה למאבק בלתי מתפשר עם האב. היא איננה סומכת על האב ומאמינה כי כאשר הוא פועל או חושב שונה ממנה, עמדתו שגויה, בלתי מתקבלת ולא ניתן למצוא שום פשרה בין עמדתה לזו שלו. נקשותה האישיותית עלולה להביא לקשיים ניכרים גם בהורות שלה: עבור בנותיה, בעיקר כאשר עליה לסמוך על דמויות מטפלות נוספות ולאפשר להן עצמאות בעבודה עם הבנות. אנו מניחים כי קושי זה מביא למשל לבעיות הסתגלות של בתה הבכורה במסגרת הגן.

על מנת לשפר את תפקודה ההורי ולסייע לה בהתמודדות עם מצבים מורכבים יותר שמהווים חלק בלתי נמנע מכל הורות סבירה, היא זקוקה לסיוע מקצועי צמוד.

מהתרחשותו מהאב עולה כי הוא מעוניין בקשר קרוב וקבוע עם בנותיו. רמתו הקוגניטיבית נורמטיבית והוא מכיר ומזדהה עם איסור האלימות. עם זאת, מדובר באדם בעל יכולת לא מספיק מפותחת לויסות רגשי, בעל דפוסי חשיבה נוקשים, דימוי עצמי פגיע ומיומנות תקשורת בלתי מפותחת. התרשמנו כי האב חסר במודעות לאופן בו תגובותיו המילוליות נתפסות ומתפרשות על-ידי הסובבים אותו, מה שגם מביא לאי לקיחת אחריות על דברים שנאמרו, נעשו או נכתבו על-ידו מתוך כעס. האב שולל מכל וכל כוונות תוקפניות או תגובות תוקפניות בעבר כלפי כל גורם שהוא. עם זאת, מתוך אפיתויו האישיותיים לא ניתן לשלול במידה סבירה של ודאות סיכון לתגובה אגרסיבית במצבי דחק, הגם שתגובה כזו, במידה ותתרחש, תהיה חריגה מאוד ואינה מהווה את דרך הפעולה האופיינית לו. האב זקוק הן להדרכת הורים, הן לטיפול בכל הקשור לשליטה בכעסים והן לטיפול פרטני.

השילוב של שני הורים נוקשים מאד בתפיסתם והתנהלותם (כל אחד בדרכו) יוצר נקודות חיכוך ומצבים העלולים להיות טראומטיים עבור הבנות. ערוצי התקשורת בין ההורים אינם מצליחים להניב התגמשות, שינוי עמדות או קבלה של איש את רעהו. רמת התובנה של שני ההורים, למרות היות שניהם בעלי יכולת קוגניטיבית טובה, כל אחד לכשלו וקשייו שלו הנה נמוכה ביותר.

מצבה של הבת אביגיל - מבדיקתה של אביגיל אנו מתרשמים כי היא נמצאת בחזית המאבק בין הוריה ומשלמת על כך מחיר. אין לנו ספק כי שני ההורים חפצים בטובתה אך הימצאותה כתווך בין ההורים אינה תורמת לרווחתה. תפקודה הקוגניטיבי של אביגיל הנו תקין עם טווחי קשב וריכוז תקינים אך עם סף תסכול נמוך. מבחינה רגשית התרשמנו מקצב הסתגלות איטי ורמת חרדה גבוהה הבאה לביטוי בעיקר בהסתגלות למצבים חדשים או לשינויים ומעברים. נראה כי הקושי המשמעותי שלה להתמודד עם המעברים בין הוריה מושפע מעוצמת המאבק המתחולל ביניהם וחוסר האמון המשמעותי הקיים בין השניים.

בבדיקה שערכנו ראינו כי אביגיל זקוקה לזמן הסתגלות ארוך. האבחון התאפיין במתת, באיטיות ובקושי במתן אמון. כמפגש הראשוני עם הבודקת אביגיל נראתה מבוהלת והגיבה בהימנעות והסתתרות, תוך קריאה לאימה. עם כניסת האם לחדר היא נזקקה לזמן הסתגלות ממושך יחסית. בהמשך ובהדרגה רמת החרדה שלה פחתה והייתה מסוגלת להיענות להזמנות של הבודקת לקשר. באופן דומה הביעה מצוקה רבה לנוכח המעבר בין אימה לאביה, היא נצמדה אל האם וסירבה להתרחק ממנה. במהלך הפגישה היא התקשתה להתמודד עם מצבים של קושי רגשי, ונוקקה לעזרה ויצונית של אימה לצורך וויסות רגשי והרגעה. ניתן לשער כי לנוכח היחסים הקרובים בינה לבין אימה, אביגיל מזדהה עם הספקות וחוסר הביטחון של האם כלפי דמות האב, וכאשר המעבר אל אביה מתבצע בנוכחות האם, היא מגיבה אליו בהתנגדות ובמצוקה רגשית, המבטאת את הבלבול והאמביוולנטיות שלה כלפי אביה. מן הדיווח ממרכז הקשר כי אביגיל משדרת

2

מצוקה ומציגה תנודות בתפקודה, הכוללות גם תגובות קשות של ניתוק ניתן לשער כי מזכר בתגובות דיסוציאטיביות, בעקבות חשיפה בעבר לאירוע שנחווה כטראומה על-ידה.

יש לציין כי במפגש שהתקיים בין האב לבנות במכון שלם הבנות מצדן היו נינוחות ורגועות מרבית הזמן, ניכר כי היה להן נעים בנוכחותו וכי הן נהגו מהמשחק המשותף. הן חייכו, נענו ליוזמות המשחק שלו, ואביגיל אף יזמה מעט אינטראקציה ולמשל הציעה גם לו לאכול. עם זאת, אביגיל הייתה עצורה ומאופקת יחסית, מיעטה לדבר ביחמתה. עדות למצבה הרגשי של אביגיל ניתן היה לראות בקושי המשמעותי שלה במעבר בין הוריה. כניסתו של האב לחדר לאתר האבחון נעשתה ללא קושי ניכר, כיוון שלא כללה מעבר ישיר שלה מהאם אל האב, אולם לאחר המפגש המחודש והפתאומי שלה עם האם (עת היא נכנסה עם אחותה לחדר), התעוררה בה חרדה רבה והיא הגיבה על כן בכני עז לפרידה הצפויה מהאם. למרות התגובה הרגשית העוצמתית שהציגה, אביגיל הצליחה להירגע בקלות כאשר אימה יצאה לבסוף מהחדר, ואז חזרה במהירות להתנהל בנינוחות בנוכחות האב. נראה כי התנהגותה מעידה מחד על יכולתה להסתמך על הקשר עם אביה ולהירגע בנוכחותו, ומאידך על הבלבול והקושי הרגשי שהיא חווה סביב המצב המשפחתי הקיים.

התרשמות מהבת אודליה / דבורה - בהיכרות עימה אודליה- דבורה הרשימה פתיגות תקשורתית וחמודה, תגובתית ומגלה עניין, אולם מאטיבית ומעט איטית לגילה. אצל אודליה- דבורה ניכרה מעט יוזמה או מוטיבציה לחקירה, היא לרוב מסוגרת וממעטת לחייך או לבטא שמחה והנאה. כמו כן, נצפה אימור בהתפתחות הקדם-שפתית שלה. כיום נראה כי גם אם לאודליה- דבורה פוטנציאל התפתחותי כללי תקין נדרשות התנסויות התפתחותיות מותאמות ואוירה רגשית תומכת ורגועה כדי לממשו.

כאשר להסדרי הראייה

בהתייחס לאביגיל - הסדרי הראייה הנוכחיים, שבהם היא נפגשת עם האב לזמן קצר והמעבר נעשה ישירות בין האם לאב, אינם מספקים לה מסוגרת מתאימה שתאפשר לה להירגע ולחוש בטוח, לנוכח קצב ההסתגלות האיטי ורמת החרדה הגבוהה שלה, שמתעצמת לנוכח המסרים העריבים והדידים של ההורים. לאור מצבה הרגשי קיים צורך רב ששני ההורים יהיו בתהליך של הדרכה הורית על מנת להבין את צרכיהן הרגשיים של הבנות ולסייע לאביגיל להתארגן מבחינה רגשית לנוכח המצב המשפחתי הקיים. כמו-כן נמליץ להמשיך לקיים הסדרי ראייה קבועים וברורים, אשר יאפשרו מחד שהות מספקת של אביגיל עם כל אחד מהוריה, ומאידך יספקו בסיס יציב וקבוע, אשר יאפשר קיומו של קשר בטוח ובלתי תלוי עם כל אחד מההורים.

סוף
ח

מכון שלם

לפסיכותרפיה, אבחון יעוץ והדרכה
מח' משפטית - צוות רב תחומי

תאריך : 27 באפריל 2015

בעקבות מפגש המשוב ותגובות ההורים להלן ההמלצות המכילות שינויים מסוימים הנובעים מן המפגש ותגובות ההורים. אנו נביא בהמשך את תגובות ההורים כלשוונן. את תגובתנו לתגובות ההורים נוכל למסור במסגרת שאלות הבהרה, באם יוגשו במתכונת המקובלת.

נבהיר כבר בתחילה כי לא עמדה בפנינו תביעה של האב למשמורת, יחד עם זאת בהחלטת בית המשפט בדבר מינוי מכון שלם התבקשנו להמליץ על משמורת והסדרי ראייה.

המלצות

* ההמלצות המודגשות הן אלה שעברו שינוי מן ההמלצות המקוריות

- המשמורת תהיה אצל האם.
- מתן סמכויות לעו"ס לסדרי דין אשר יאפשרו לה לפקח על הסדרי הראייה, לפתור בעיית נקודתיות, להרחיב, לצמצם או לשנות את הסדרי הראייה.
- אנו ממליצים כי הסדרי הראייה יתקיימו בלוריי, כאשר לורי זה יוכל להתבצע אם ע"י בן משפחה או ע"י גורם אחר באישור מוקדם של עו"ס לסדרי דין או בהמשך ע"י מתאם הורי. במידה והגורם המלווה לא ימלא תפקידו כראוי רשאי הגורם המאשר להורות על החלפתו.

- הסדרי הראייה עם האב יתקיימו במתכונת של 3 מפגשים בשבוע ולמשך 3 שעות למפגש ויתקיימו לסירוגין ע"י המתכונת הבאה :

שבוע I

יום ראשון מפגש עם שתי הבנות, יום שלישי מפגש שני עם אביגיל לבדה, יום חמישי מפגש שלישי עם שתי הבנות.

שבוע II

יום ראשון עם שתי הבנות, יום שלישי מפגש שני עם אודליה/דבורה לבדה, מפגש שלישי עם שתי הבנות. מפגש זה יתקיים לסירוגין ביום שישי או שבת.

* ניתן יהיה לשנות מועדי מפגשים אלה במסגרת התיאום ההורי או ע"י עו"ס לסדרי דין במידה וקיימים אילוצים קבועים בימים אלה.

* ביום בו לא יהיה ניתן לקיים את המפגש עם אחת הבנות (ביום בו אמור להתקיים מפגש עם אחת מהן) יתקיים באותו יום מפגש עם הבת השנייה ולא יבוטלו הסדרי

מכון שלם
לפסיכותרפיה, אבחון יעוץ והדרכה
מח' משפטית - צוות רב תחומי

תאריך : 27 באפריל 2015

הראייה. כדוגמה בשבוע בו אמור להתקיים מפגש עם אביגיל ומפאת מחלה לא

ניתן לקיים מפגש זה יתקיים באותו יום מפגש עם אודליה/דבורה.

- ניתן לבצע את הסדרי הראייה אם באיטוף ממוסדות החינוך או מבית האם בשעה 16:00 ובלבד שלא יהיה מעבר ישיר מן האם אל האב.
- המלווה ידווח על אופן קיום המפגש לעו"ס לסדרי דין או בהמשך למתאם ההורי בתחילה לאחר כל מפגש ובהמשך עפ"י תדירות שתיקבע ע"י הגורם המפקח.
- נושא הרחבת הסדרי הראייה, הסרת הצורך בלווי, לינה או לחילופין צמצום והגברת הפיקוח או כל שינוי אחר יידונו בהמשך עפ"י המלצת המתאם ההורי או עו"ס לסדרי דין.

המלצות טיפוליות לשני ההורים

- הדרכת הורים כדי לסייע להם להתנהל מול בנותיהם באורח מטיב שלא יעמיד אותן בקונפליקט נאמנויות בין שני ההורים.
- טיפול רגשי פרטני בהתאם למומלץ לגביהם בחוות הדעת.
- תיאום הורי ליצירת ובניית דרכי התנהלות וערוצי תקשורת. (ראה נספח)

המלצות טיפוליות לאב

- מומלצת השתתפות בסדנת שליטה בכעסים, כגון במסגרת מרכז לאלומות במשפחה.

המלצה בעניין שמה של אודליה/דבורה

המלצה זו ניתנת על ידנו בדחילו ורחימו, באשר אך טבעי הדבר כי שמו של קטין ייקבע באמצעות הסכמה בין שני הוריו. המלצה על שם הקטינה איננה עניין לפסיכולוג לענות בו. מצד אחד מדובר בפעוטה בת כשנה וחודשיים כיום המכירה את שמה ונענית לו והחלפת שמה עלולה לפגוע בתחושת הקביעות והזהות שלה. מאידך לאי שיתוף האב (לטענתו) בקביעת שמה של ביתו משמעות המשליכה על מקומו של האב בחייה. עצם אי יכולתם של שני ההורים להסכים במשותף על שמה של ביתם מלמדת יותר מכל דבר אחר על נוקשות וחוסר אמון אצל שני ההורים וממחישה את חוסר יכולתם להידבר ולהגיע לפשרות לטובת ביתם המשותפת. זכותם וחובתם של שני ההורים להגיע להסכמה משותפת לגבי שם הבת. קיימות גרסאות שונות וסותרות לגבי הסכמות לכאורה שנערכו טרם לידת הבת ואין לנו יכולת או עניין להכריע בין הגרסאות.

מכון שלם
לפסיכותרפיה, אבחון יעוץ והדרכה
מח' משפטית - צוות רב תחומי

תאריך : 27 באפריל 2015

על רקע כל הנ"ל ומכיוון שלקטינה שני שמות אנו ממליצים כי שמה בישראל יהיה אודליה - דבורה. כאשר השם אודליה יהיה השם בו ישתמשו הן האם והן האב למול ביתם ביום יום בפנייתם אל הבת. אנו פונים לאב ולאם לכבד החלטת בית המשפט בנושא זה לטובת תחושת הקביעות והזהות של ביתם, כל זאת בין היתר על רקע המחלוקות ואי ההסכמות הרבות האחרות הקיימות ביניהם המשפיעות הבת ממילא.

אנו תקווה כי ההסדרים שהוצעו, יחד עם ההמלצות הטיפוליות והתיאום ההורי יניבו בהדרגה את האפשרות לקיום קשרים פתוחים ורחבים בין האב לבנותיו, ויתרמו להתפתחותן התקינה של אביגיל ואודליה.

ד"ר מרדכי שרי
פסיכולוג קליני בכיר
מ.ר. 1999
מנהל מכון שלם